

a 41./2020. (VI.23.) sz. Önkormányzati határozat melléklete

**BALASSAGYARMAT VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
2019-2024. ÉVI CIKLUSRA VONATKOZÓ**

GAZDASÁGI PROGRAMJA

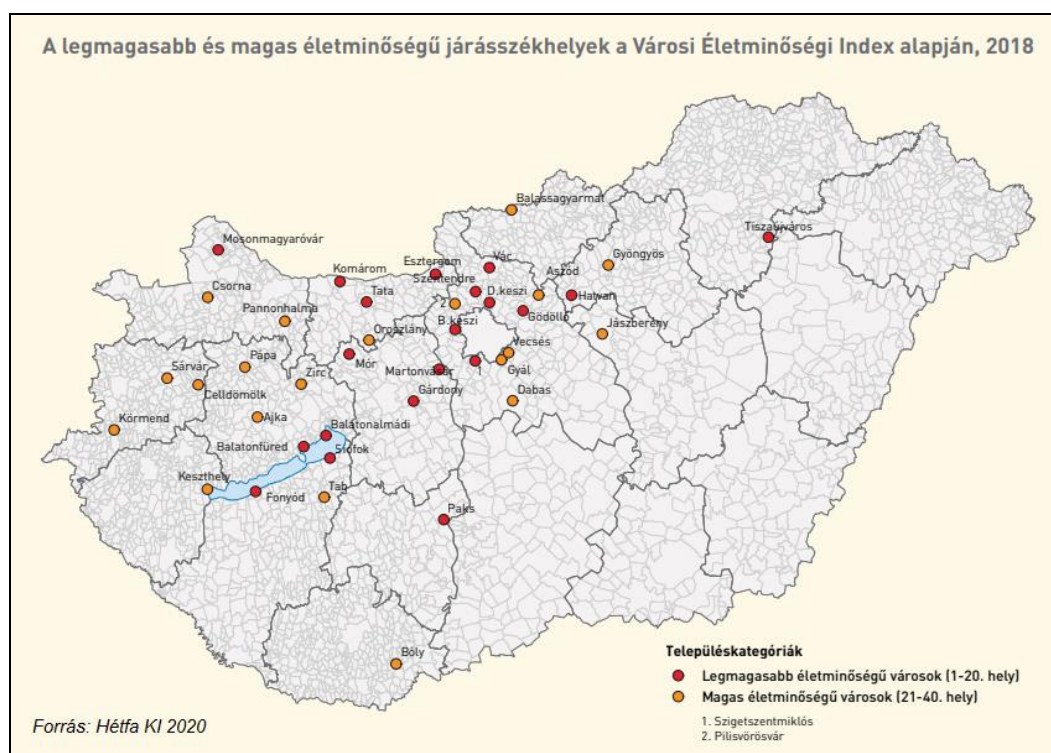

Balassagyarmat, 2020. július

VÁROST ÉPÍTÜNK

ALAPELVEK

Balassagyarmat ma büszke, kultúrájában és gazdaságában is erősödő, polgári jövőképpel rendelkező, hagyományait őrző, modern város. Városunkban az életminőség 2018-ban az ország 174 járási központja között Nógrád megyében az 1., az Észak Magyarországi Régióban 5., az országban a megyeszékhelyekkel együtt (Budapest nélkül) az 58. helyen van (megyeszékhelyek nélkül 37. – a képen)

A közös tenni akarás, minden Gyarmati polgár összefogása eredményezte közös sikereinket!

Balassagyarmat polgárai e közös munkát: a közösen elért sikereket és a lokálpatrióta tenni akarást támogatták 2019. október 13-án hozott határozott döntésükkel. Tudatosan vállaljuk, hogy nem csupán új önkormányzati ciklust kezdünk, hanem folytatjuk a 2006-ban a polgári szövetség által megkezdett munkát: működésünk nem első, hanem sikerekkel teli tizenegyedik évébe kezdünk. Ambícióink most is a polgárosodás fejlesztése, a **helyi identitás**, mint gazdasági potenciál erősítése. Ennek fényében vállalkozunk újra a szolgálatra!

A települések mozgásteret az önkormányzati rendszer átalakításának és a szektort érintő kormányzati adósságrendezésnek köszönhetően jelentősen megnőtt. Az állami közvetlen feladatellátás bővülése és a városi hitelek kiváltása, az eladósodás megszüntetésének eredményeként a településüzemeltetés egyre inkább a helyi kompetenciákra épülhet. Ez hosszútávon fenntartható érdekltség-növelő gazdasági struktúrát eredményezett, amelyben az állami finanszírozás helyett a helyi bevételek válnak meghatározóvá – vagyis a gazdasági kitettséget már nem az állam, hanem a helyi közösség állapota és képességei határozzák meg.

Így van ez annak tudatában is, hogy a 2019. év végén megjelent koronavírus 2020. első felében világjárvánnyá vált, s számtalan gazdasági és szociális bizonytalanságot okozott, illetve nem tudható, hogy okoz-e még a későbbi években. Jelen program írásakor még nem tudott a helyi gazdasági szereplők adóbevallása (jogsabály a járvány miatt a májusi bevallási határidőt szeptember végére tolt), ezért a jelen ismeretek szerint jósoltnál rosszabb forgatókönyvek esetén e gazdasági program szűkítése természetesen bekövetkezhet!

Természetesen vállalásaink ezen túl függenek Magyarország, a magyar cégek és a magyar állampolgárok gazdasági lehetőségeitől. Az intézményrendszer, a feladatellátás, a városüzemeltetés vagy költségvetésünk, s benne saját adórendszerünk természetesen függ majd a nemzeti kormány intézkedéseitől, gazdaságpolitikájától, az önkormányzatokat érintő finanszírozási elvektől, jogszabályoktól. E tekintetben tehát e törvényi és költségvetési keretekhez kell igazítanunk intézményi, feladatellátási és városigazgatási vállalásainkat. Előtérbe helyezve hat kardinális célt, melyet egyetlen szópárban foglalhatunk össze: **VÁROST ÉPÍTÜNK**. Hivatásunk, hitünk és szenvedélyünk Balassagyarmat, s ez nem csak erkölcsi hozzáállásunkat jelenti, hanem várospolitikai, gazdasági hitvallásunkat is. Ahogy négy éve fogalmaztuk: a Város minden előtt! A Város, melyet éppúgy jellemeznek gazdag szolgáltatásai, intézményei, közalkalmazottai, mint lakói, lakásainak ivóvízellátása, közlekedése, tereinek állapota. Ezért kötelező vagy vállalt feladataink alapján intézményhálózatunkat úgy kell fenntarthatóvá téve kialakítanunk, hogy elegendő mozgásterünk legyen urbanisztikai feladataink biztosítására is. Úgy, hogy Balassagyarmat valóban régi polgári fényében tündökölhessen. Úgy, hogy a helyi adót fizető polgárok és vállalkozások valóban érezzék adó

juk megtérülését: mindennapi megtermelt forintjaikat ne tőlük független feladatokra költsek.

Hat legfontosabb célunk – választási programunkban is leírtak alapján – a következő:

1. Tovább növeljük a családok támogatását!

Tovább bővítjük 2009 óta folyamatosan épített Családtámogatási Programunkat!

Újabb kedvezményekkel ösztönözzük a gyermekvállalást, a gyermekes családok városban maradását, beköltözését. Tovább fejlesztjük a családokat kiszolgáló intézményhálózatot. A szociális háló erősítésével továbbra sem növeljük a helyi adók körét, a szociális szolgáltatások díjait. További bérlakásokat építünk a rászoruló családoknak, szakembereknek, folytatjuk ingyenes nagycsaládos és az olcsó építési telekprogramunkat is. Tovább bővítjük az elesettek és hátrányos helyzetűek felemelkedését szolgáló intézményhálózatunkat. Népeiségünk egyre nagyobb részét teszi ki az idősek generációja, különös figyelmet szentelünk az őket érintő szolgáltatások fejlesztésére is.

2. Tovább csökkentjük a helyi adókat!

A vonzó gazdasági környezet érdekében tovább bővítjük a 2009 óta folyamatosan épített Gazdaságfejlesztési Programunkat! Az országban elsőként vezettük be 2019-ben az iparűzési adóalapot csökkentő beruházási adókedvezményt a városi cégek számára. A befolyó adóbevételek függvényében ezt a kedvezményt is tovább növeljük, hiszen a befektetés mindig hosszabb távúvá teszi az adott vállalkozás helyben maradását. Kiemelten támogatjuk a helyi kis- és mikro-vállalkozásokat. Történelmi mértékű úthálózat fejlesztésen vagyunk túl az elmúlt öt évben, mindezt a következő ciklusban is folytatjuk, 166 utcánkból évente 10-20 utcában végzünk út és járdafelújítást, 2022-ig leaszfaltozzuk a belterületi lakóövezetek földútjait. Sikeres régióközpont vagyunk, a befektetések ösztönzésére, a turizmus fellendítésére térségi hálózatot hozunk létre, vonzáskörzetünk és a kapcsolódó Felvidék településeivel közösen dolgozunk ki közös kiajánlási csomagokat, egységes marketinget a gazdasági szereplők, turisták részére. A térség stratégiai fejlesztéseként lobbizunk az M2 mihamarabbi, Vác-Hont közötti megépítéséért, a vasúti szárnyvonalak fejlesztéséért, a határmenti tömegközlekedés újraelestéséért. 2021-ben 97 fős munkásszállót építünk a gyáraink munkaerőgondjainak enyhítésére. 2020-ban elkészítünk 24 hektárnyi közművekkel ellátott iparterületet a nyugat-dél irányú körgyűrű megépítésével. A Városüzemeltetési Kft. és a GAMESZ géppark Szügyi útra költöztetésével bővítjük a buszpályaudvar környékének kereskedelmi lehetőségeit.

3. Minden idők legjelentősebb zöldterület fejlesztését végezzük el!

Elnyert zöldterület fejlesztési pályázataink megvalósításával 2021-ben 23 hektárnyi újabb, eddig elhanyagolt zöldterületet vonunk be a városlakók használatába, megújul az Ipoly holtág, az egykori Ipolypart is. Rehabilitáljuk az „Új templom” mögötti területet. Befejezzük a Palóc liget és a Hősök tere megújítását is. Évente 400 fát ültetünk. A Nyírjesi üdülőterület bekötő ivóvízvezetékét nagyobb kapacitásúra cseréljük, folytatjuk a megkezdett útfelújításokat, a csapadékvíz elvezetést. Több ütemben megkezdjük a Nyírjesi tábor körüli ingatlanok szennyvízcsatornázását, kedvezményeket adunk a házi szennyvíztisztítók létesítésére. A Nyírjesben újjáélesztjük a hetvenes-nyolcvanas években népszerű funkciókat: parkolókat, egész évben nyitva tartó büfét, játszóházat, játszóteret, erdei sétányokat építünk. Az új kerékpáros pihenőhely szolgáltatásainak köszönhetően létrehozuk Nógrád megye egyetlen ingyenes szabad strandját is. A városban folytatjuk a megkezdett közös szennyvíz és csapadékcatorna hálózat szétválasztását, a csapadékvízrendszer felújítását. A munkanélküliség radikális csökkenése együtt járt a közmunkások számának radikális csökkenésével is. Az utóbbi években intézmény összevonásokkal, az állandó létszám bővítésével, béremelésekkel és jelentős gépesítéssel orvosoltuk a megcsappant közmunkás állományt – ezen eszközök bővítésével, a Szontagh úti kertészet további fejlesztésével és helyi vállalkozások bevonásával javítjuk a megnövekvő városüzemeltetési feladatellátást. Ezen feladatok hatékonysága a városi közhangulat legfontosabb befolyásolója, ezért a városüzemeltetési feladatok koordinálása az új alpolgármester első és legfontosabb feladata.

4. Tovább bővítjük az egészség megőrzését szolgáló fejlesztéseket!

Folytatjuk a kórház fejlesztését: a szív és érrendszeri betegségek gyógyítása, a diagnosztika további bővítése, a konyha és az igazgatósági pavilonok felújítása érdekében. Továbbra is támogatjuk a SOTE képzési telephelyi fejlesztéseit, oktatási programjait a városban, az együttműködés szorosabbá tételét. Fiatal orvosokat hozunk a városba Orvosi Életpályaprogrammal csábítva őket. Az Állami Egészségügyi Ellátó Központtal együtt felújítjuk a kórházi nővérszállót. Háziorvosi rendelő megújítási programunkat is folytatjuk.

Jelentős egészség megőrzési kampányt indítunk, egyszerre szigorú és ösztönző rendeleteket alkotunk a helyes életmód, a közterületek védelme, a szemetelés és a veszélyeztetés ellen. Folytatjuk környezetvédelmi beruházásainkat az intézmények energetikai megújítására, a környezetbiztonság erősítésére. Folytatjuk a sportfejlesztéseket: tornacsarnokot, honvédelmi sportközpontot, új sportparkokat, tömegsportbázisokat létrehozva. Elnyert pályázatunknak köszönhetően 2021-ben 9 km kerékpárutat építünk Szügy településtől a Springa dombon és a Dózsa utcán át a buszpályaudvarig. Onnan a Nyugati Ipari Parkig, illetve a Dózsa utcától a Kórházig.

5. Modern várost építünk!

A történelem folyamán a megyében rendre itt szerveződtek elsőként innovatív kezdeményezések, öntevékeny közösségek. Ez a civil kurázsi jó alap arra, hogy egy modern, hosszútávon fenntartható kisvárost teremtsünk. Ennek fényében fejlesztjük fokozatosan az OKOS-VÁROS projektek kisvárosunkra adaptált változatait, támogatva intézményeinket, bővítve az IKT-világ az e-szolgáltatások lehetőségeit. A megújuló Gansel-udvar ifjúsági központjában alakítjuk ki a fiatalok Innovatív Centrumát, a Tinder és Instagram virtuális világa helyett valódi találkozóhelyeket, klubéletet teremtve középiskolásainknak. Támogatjuk a felnőttképzés bővítését, a felsőfokú szakképzést, főiskolai, egyetemi kihelyezett tagozatok, kutatóhelyek megtelepítését.

6. Tovább erősítjük palóc szülőföldünk és a Civitas Fortissima iránti kötődést!

Közgazdasági alaptétel, hogy a gazdaság fejlődését és a népesség megtartását nemcsak a működő tőke, a munkahely és a jövedelem alapozza meg. A kapitalista gazdaság ciklikus válságai miatt a kistelepülések, kisvárosok stabilitását sokkal jobban garantálja a benne élők kötődése és szeretete szülőhelyük, városuk iránt. Az identitás és a kulturális örökség modern szemléletű erősítése nemcsak kulturálisan erősíti a közösséget, hanem gazdaságilag is.

Ezért folytatjuk azokat az identitás erősítést és a Palócföld szeretetét szolgáló programjainkat, melyeket a Civitas Fortissima kultusz, elkészült filmjeink, emlékműveink, ünnepeink, főtéri multságaink, rendezvényeink, kiadványaink jellemeznek. Folytatjuk a helyi közösségek,

diákönkormányzatok, egyesületek, tehetségek támogatását, bővítve a pályázati lehetőségeket. Továbbfejlesztjük kulturális intézményhálózatunkat, aktivizálva az öntevékeny egyesületi tevékenységeket. Alkotóház, kézműves központ létrehozását ösztönözzük, a Magyar Nemzeti Galériával közösen elindítjuk az idén felújításra kerülő Aninger házban a Nógrádi Identitás Házat. A jövőre 185 éves Vármegyeháza felújítását folytatjuk, az 1930-as évekbeli állapotának megfelelően helyreállítjuk a dísztermét. 2020 nemcsak a Civitas Fortissima Centenáriumú év végét jelenti, hanem a rendszerváltás beteljesedésének, a kommunizmus utáni első szabad választásoknak is 30. évfordulója. 2023-ban Madách Imre 200. születésnapját ünnepeljük, ezen alkalomra megújítjuk a Köztársaság teret a benne lévő Madách szoborral.

Az a cél, hogy évről évre jobb és jobb legyen az élet Balassagyarmaton. E munkában természetesen számítunk a képviselő-testület, a helyi civil szervezetek, egyházak, gazdasági szereplők valamint a lakosság együttműködésére: támogatásukra, javaslataikra és építő kritikájukra.

ÜTEMEZÉS

- 2020-2021 években elsősorban a világot váratlanul érintő **COVID világjárvány** által okozott, egyelőre tervezhetetlen nagyságú gazdasági és szociális krízis helyi szintű orvoslása a legfontosabb feladat: biztosítani az önkormányzati feladatellátás színvonalát, megőrizni a város gazdasági és szociális pozícióit, elsősorban jelentős tartalékok képzésével. Ezen túl prioritás a 2014-2020-as Európai Unió fejlesztési ciklusban elnyert, a ciklusra áthúzódó beruházások befejezése. A **pénzügyi egyensúly** megtartása érdekében önerős új beruházás ezen időszakban csak a későbbi pályázati fejlesztések érdekében, illetve a likviditást nem veszélyeztető módon indítható.

- 2022-2024 években már **stabilizált működéssel, gazdasági fellendüléssel számolunk**. Ebben az időszakban a bevételek növelését, a fejlesztési projektek előfinanszírozásának és az önrészek biztosításának pénzügyi konstrukcióit a fejlesztések, és a szolgáltatások színvonalának emelése érdekében kell megteremteni. A szolgáltatások és a fejlesztések tekintetében egy gazdag, határon átnyúló, kereskedelmi, szolgáltató, kulturális intézményi struktúrával bíró **régióközpont** megalapozását kell erősíteni. Ezzel párhuzamosan ösztönözni a környezetkímélő technológiájú termelő egységek, beszállítók városba települését is.

PÉNZÜGYPOLITIKA

KÖLTSÉGVETÉS

A pénzügyek területén elsődleges feladat a Város folyamatos működéséhez és a fejlesztésekhez a szükséges források biztosítása. A működési feladatok alatt a városüzemeltetési és intézmény fenntartási feladatok értendők elsősorban.

A fejlesztés területén elsősorban a saját erő beruházások megvalósítása valamint az uniós projektek önerjének a biztosítása jelent kiemelt feladatot.

Továbbra is fontosnak tartjuk az Önkormányzat napi likviditásának folyamatos fenntartását, valamint ehhez kapcsolódóan a megfelelő tartalékok képzését.

Fontos, hogy a Város csak olyan mértékig vállaljon feladatokat, amire a helyben képződő források és az állami támogatás fedezetet nyújt. Középtávon cél, hogy az adott évben képződő források fedezetet biztosítsanak az adott évi működési kiadásokra és e területre csak a pályázatoknak megfelelően történjen maradvány felhasználás. Így a képződő egyéb tartalékforrások a fejlesztési feladatokra vonhatók be.

Hitelt elsősorban fejlesztési feladatok, az elnyert Uniós pályázatok beruházásainak fedezetére tervez az Önkormányzat igénybe venni, az építőipari árak emelkedése miatt.

Működési célú hitel kizárólag az átmeneti bevételkiesés kezelésre fordítható (COVID járvány okán fellépett, reméljük átmeneti iparüzési adóbevétel csökkenés miatti likviditási gondok enyhítésére).

Hitel felvételre a vonatkozó jogszabályokban megfogalmazott korlátozó tényezők figyelembevételével kerülhet sor. Jelen önkormányzati ciklusban is feladatunk, hogy megóvjuk városunkat az újabb eladósodástól, ésszerű hitel felvétel azonban az aktív likviditás-menedzsment része.

Alapvető feladat az Önkormányzati törvény szerinti kötelező feladatok jó színvonalú ellátásához szükséges gazdasági alapok hosszú távú biztosítása.

Fontos a feladatellátás szerkezeti formáinak a folyamatos felülvizsgálata, a gazdasági szempontok függvényében feladatok kiszervezése, vagy ha indokolt feladat saját erőforrásokkal történő ellátása. Lehetőség szerint a rendelkezésre álló kapacitásokat / beton elem gyártás / a városi feladatok érdekében ki kell használni.

Szükséges működéssel kapcsolatos intézkedések:

- **Felelős gazdálkodás, az intézmény- és városüzemeltetés szigorú és takarékos rendjének fenntartása.**
- **Az önként vállalt feladatok áttekintése, lehetőség szerint minimalizálása.**
- Kötelező és önként vállalt nevelési, egészségügyi, művelődési és szociális ellátási feladatok körében a működési kiadások csökkentése (energia-racionalizálás, integráció, kapacitások és az ellátotti létszámok összehangolása, önkormányzati szinten szervezett feladat ellátási formák bővítése, képzések, szakosítás összehangolása stb.).
- Település üzemeltetés területén a szolgáltatás színvonalának jelentős javítása, (utak, járdák, vízelvezetés) melynek forrását részben a munkák saját kivitelezése, és a közmunkaprogram célszerűbb kihasználása jelentheti. E területen a csökkenő közfoglalkoztatotti létszám miatt szükséges vizsgálni a gépesítés lehetőségét a feladatellátás érdekében. Ezekben a területeken szükséges a civil szféra fokozottabb bevonása, az önerős és önkéntes felajánlások ösztönzése.
- A szociális támogatások esetében fokozottan vizsgálni kell a rászorultság kérdést a „potyautasokat”, lehetőleg ki kell szűrni a rendszerből.
- Támogatások (sport, kultúra, egyéb civil szervezetek), tekintetében a támogatások hatékonyabb, célirányos felhasználására kell törekedni. A sport feladatok esetében indokolt a támogatások átstrukturálása a profi sport irányából az utánpótlás nevelés és a tömegsport irányába.
- Kiemelten fontos az önkormányzat központi támogatásoktól való függőségének csökkentése, a saját bevételek arányának növelése. Ebben a legnagyobb szerepe az adóbevételeknek lehet, melyre elsősorban a vállalkozások számának és jövedelemtermelő képességének növekedése esetén van lehetőség. Ezért mindent el kell követni az önkormányzat kiegyensúlyozott gazdálkodását biztosító gazdasági háttér megerősítése érdekében.
- A COVID járvány utáni várható gazdasági erősödés folyamodványaként emelkedő saját bevételek felhasználását szigorúan az adóerő képesség növekedéssel arányos állami finanszírozás-kieséssel/szolidaritási hozzájárulási kötelezettséggel együtt kell mérlegelni.
- Banki finanszírozás a működési területhez kapcsolódóan átmeneti jelleggel kaphat szerepet. Elsődleges célja az iparüzési adó bevételek miatti átmeneti likviditási problémák kezelése.

Szükséges fejlesztéssel kapcsolatos intézkedések:

- **Az elengedhetetlen infrastrukturális beruházásokon túl kiemelt szerepet kell biztosítani a kötelező feladatok ellátását racionalizáló fejlesztéseknek (energetikai korszerűsítés, szétaprózott telephelyek megszüntetése).**
- **A felesleges, több éve nem hasznosított ingatlanokat esetében meg kell vizsgálni az értékesítés lehetőségét.**

- Az első lakáshoz jutók rendszerét célszerűt úgy átalakítani, hogy az adott évben visszatérült támogatás összegéig történjen kifizetés, így e támogatási forma nem igényel többlet forrás bevonását.
- A PANEL program esetén önkormányzati rendeletben indokolt rögzíteni az éves szinten maximálisan felhasználható keret mértékét.
- A pályázati tevékenység elengedhetetlen, azonban a remélt fejlesztések esetében rangsor felállítása szükséges a finanszírozhatóság érdekében (a kevésbé fontos pályázat nyertessége egy, a későbbiekben lehetséges fejlesztéstől veheti el a forrást).
- A pályázati önerőt biztosítása esetén ésszerű határokon belül meg kell vizsgálni hitel felvétel lehetőségét is. De elsősorban saját bevételekből és vagyonhasznosításból kell biztosítani.

Jelenleg hasznosítható ingatlanok: GAMESZ Szondi úti telephely, volt ANTSZ épület, Vármegyeház légópince, barna és zöldmezős ingatlanok (Springa dombi két lakópark terület, Ipolypart, Fáy és Szügyi úti területek, Ifjúsági úti volt iskola, Szontagh u. 4., Városüzemeltetési Kft. telephely, Török, Vak Bottyán, Honti, Sipeki Balás és Semmelweis u. ill. újkövári telkek). A jelenleg kihasználatlan épületek, illetve csere útján további ingatlan hasznosítás lehetséges: egykori Takarékszövetkezeti ingatlanok, kiürítésre kerülő Háziorvosi rendelők, Városgondnoksági épületek/telkek, Rákóczi útja 7., 9., 18., Kossuth u. 1. bérlemények, Hajléktalan szálló telkek, Patvarci úti volt kiegészítő iskola stb. A tanulói létszám és szakma/iskolastruktúra változása miatt a ciklusban várhatóan teljes egészében önkormányzati fenntartásba kerül vissza a Vármegyeháza és a Mártírok utcai egykori faipari tanműhely is.

ADÓPOLITIKA

Az önkormányzati adóztatás, adó politika szerves része a várospolitikának.

Az adóztatás, adóbevételek egyik célja forrás biztosítása az Önkormányzat működési és felhalmozási feladataihoz. Az adóbevétel az önkormányzat gazdasági lapjainak egyik fontos pillére. Megfelelő színvonalú önkormányzati szolgáltatás működtetése, valamint a városi infrastruktúra fejlesztése ma már saját bevételek igénybevétele nélkül elképzelhetetlen. A saját bevételek közül legnagyobb volument az adóbevételek (iparűzési és kommunális adó) képviselnek. Összegük gyakorlatilag megegyezik a normatív állami támogatás összegével. A megfelelő adópolitikának szerepe van a lakosság megtartásában és bővítésében is. A kedvező adókörnyezet és a befektetési lehetőség vonzza a vállalkozásokat, az új munkahelyek kialakítása prosperáló vállalkozások vonzzák a munkaerőt, ez által középtávon megmaradhat vagy bővíthet a város lakossága. A Városvezetés célja párhuzamosan a központi célkitűzéssel a munkahelyek megtartása és újak teremtése, ezen keresztül is növelve a város adóbevételeit.

Jelenleg a lakosságot a helyi adórendszerben egyedül a magánszemélyek kommunális adója terheli – tekintettel a lakosság teherbíró képességére –, ezzel is hozzájárulva a város népesség megtartó képességéhez. A minimális lakossági adóterhelés is jelzi: Balassagyarmat jó hely!

Ugyanakkor az iparűzési adó erőképessegen keresztül a helyi jövedelem termelőképessege szervesen kapcsolódik az országos szintű jövedelem szabályozáshoz. Magasabb egyfőre jutó adóerőképessegehez normatíva elvonás, szolidaritási hozzájárulás társul. Ennek célja az eltérő jövedelem szintek részbeni kiegyenlítése. Szintén hasonló célt szolgál a 2020. évben bevezetett különleges gazdasági övezetekhez kapcsolódó szabályozás. Ez utóbbi Városunkat nem érinti.

A magasabb helyi bevétel azonban szabadon elkölthető, míg az állami támogatással el kell számolni, így az első esetben szabadabb az önkormányzat mozgástere pénzügyi értelemben.

A helyi jogalkotásra kiható szabályok:

A helyiadóztatás elsősorban a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény szabályozza továbbiakban Htv.

A Htv. és ennek felhatalmazása alapján elfogadott önkormányzati rendeletek biztosítják az adóztatás kereteit és feltételeit. A helyi önkormányzat képviselő-testülete a helyi adók fajtáit és mértékét nem eredeti jogalkotói hatáskörében, hanem felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletben állapíthatja meg.

Az önkormányzat a törvényben biztosított adóztatási jogával élve több adónem (építményadó, telekadó, kommunális adó, idegenforgalmi adó, helyi iparűzési adó) bevezetését rendelheti el. A testület az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, a gazdálkodási követelményekhez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan állapítja meg a törvényben meghatározott felső (adómaximum) határokra figyelemmel. A központilag Htv.-ben meghatározott kedvezményeken túl az önkormányzat a helyi viszonyok ismeretében, a saját rendeletében korlátozással gazdagíthatja a mentességek, kedvezmények körét. Ez utóbbiakat jellemzően magánszemélyekre alakíthatja ki a képviselő-testület, de Városunk vonatkozásában a vállalkozásokat segítő több ágon iparűzési adó kedvezmény is bevezetésre került. Az önkormányzat kizárólagos joga, hogy a törvényben meghatározott adóalanyok és adótárgyak tekintetében a helyi adókat vagy azok valamelyikét bevezesse, a már bevezetett adót a következő évre módosítsa, avagy hatályon kívül helyezze.

Általában az önkormányzat az adók mértékeit a helyi sajátosságokhoz, a gazdálkodási követelményekhez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan állapítja meg. A jogalkotás során figyelemmel kell lennie a törvényben meghatározott felső (adómaximum) határokra.

Általános érvénnyel kimondható, hogy nem adhat felhatalmazást a Htv. önálló, eltérő vagy részletező szabályok megalkotására, az adó tárgya, az adó alanya, az adókötelezettség keletkezése és megszűnése valamint az adó alapja esetében. *Összefoglalva, az önkormányzat csak a Htv.-ben meghatározott esetekben és mértékig jogosult önálló szabályokat alkotni.*

A napi adóztatási feladatok során a helyi adóhatóságnak is alkalmazni kell az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény, valamint az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény előírásait is.

Adómérték megállapítása és a törvényi maximális mértékhez való viszonya:

A Htv. továbbra is lehetőséget biztosít a Képviselőtestületnek, hogy a vállalkozások és magánszemélyek teherviselő képességét mérlegelve, az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességeihez igazodóan határozza meg.

Balassagyarmaton egyedülállóan kedvezményes adórendszerrel rendelkezik a hasonló városok körét tekintve, hiszen sem építményadó, sem telekadó, sem idegenforgalmi adókiutással nem él, s az alkalmazott adómértékeket tekintve is, alacsony mértékben kerülnek a törvényi lehetőségek – a helyi iparűzési adót kivéve – kihasználásra.

Helyi adók mértékének kihasználása:

A magánszemélyek **kommunális adója** 2003. évtől a fogyasztói árszínvonal változásával emelkedett, így a maximális mérték két tényezőből tevődik össze, egyik a jogszabályban meghatározott adómérték, a másik az infláció indexált szorzata. Ebből ered, hogy **2020. évben a magánszemélyek kommunális adója esetében az adó mértékének éves felső határa ugyan 17.000 Ft/év/adótárgy, ám a fogyasztó árindexszel valorizált adómaximum már 30 161,9 Ft/év/adótárgy.** Balassagyarmaton a magánszemélyek kommunális adójának mértéke legutóbb 2009. január 1-vel került megemelésre lakás, lakásbérlmény és beépítésre alkalmas telek esetén évi 3.000 Ft-ról 5.000 Ft-ra, egyéb nem lakás céljára szolgáló helyiség esetén pedig évi 4.000 Ft-ról 6.000 Ft-ra. Ennek megfelelően **elmondható, hogy reálértéken a balassagyarmati adóteher folyamatosan csökkent az elmúlt években.**

Magánszemélyek kommunális adója

	Alkalmazott átlagos adómérték	Törvényi adómaximum Ft/adótárgy	A törvényi maximum %- os kihasználása
2016. évben	5500	28567,10	19,25 %
2017. évben	5500	28538,50	19,27 %
2018. évben	5500	28653,00	19,19 %
2019. évben	5500	29340,30	18,75 %
2020. évben	5500	30161,90	18,23 %

Helyi **iparüzési adó** mértéke nem indexálható, annak értéke maximálisan az adóalap 2%-a lehet.

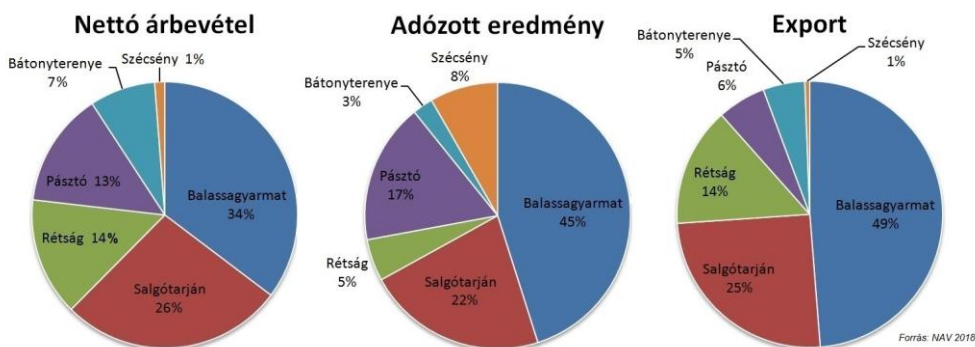
A világgazdaságban jelentkező ciklikusság tekintettel a magyar gazdaság nyitottságára és globális gazdasági struktúrák összefonódására, megjelennek a helyi gazdasági folyamatokban is. Ezt jól szemlélteti a helyi iparüzési adóbevételek alakulásának 13 éves időszaka is.

A 2008-as gazdasági válság jelentős visszaesést hozott a balassagyarmati gazdasági szférában is. Elmondható, hogy a 2010. évi mélypont óta trenddé vált az adónem emelkedése, az már 2012-ben lényegében elérte a válság előtti szintet, azóta pedig kisebb hullámvölgytől eltekintve emelkedik. A 2019. évi teljes bevétel 300 M Ft-tal haladja meg a 2008-es értéket.

Iparüzési adóbevétel alakulása, terv és tényadatok (eFt)

Év	Terv	Teljesítés
2007	350 000	376 396
2008	500 000	693 871
2009	650 000	623 050
2010	600 000	514 866
2011	540 000	657 056
2012	655 000	680 489
2013	650 000	710 740
2014	680 000	793 865
2015	760 000	796 575
2016	760 000	730 870
2017	730 000	781 153
2018	750 000	799 143
2019	755 000	990 167

Az adópolitika alakítása során folyamatosan vizsgáljuk, hogy a városban élők jövedelmezősége, munkavállalása miként alakul, valamint figyeljük a vállalkozások gazdasági erejének és a termelés, forgalom trendjének változását is. Jelenleg a Nyugat-nógrádi régióban összpontosul a megye gazdasági erejének nagyobb hányada. Hogy a válságoknak kevésbé kitett legyen a város adóbevétele, törekedni kell arra, hogy minél szélesebb tevékenységi kört felölelő termelő üzemek települjenek meg a város ipari területein.

2015. évtől az állandó és az ideiglenes jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó évi mértékében nem történt emelkedés, az állandó jellegű tevékenység esetén változatlanul az adóalap 2%-a, ideiglenes jelleggel végzett tevékenység esetén pedig 5.000 Ft/nap az adó mértéke.

A mikro-, kisvállalkozások részére megemeltük a vállalkozási adóalaphoz kötött adómentességi formulát. Így a helyi iparüzési adó rendeletünk szerint adómentességben részesülnek azok a vállalkozások, akiknek az éves vállalkozási szintű adóalapja az 1000 ezer forintot nem haladja meg. Ez esetben a kedvezmény értékhatára 2019. január 1-től került bővítésre 500 ezer forintra.

Szintén 2019. január 1-én került bevezetésre a beruházás után elszámolható 5%-os adóalapot érintő kedvezmény.

A 2020. évtől az egészségügyi vállalkozások (házi orvosok) tekintetében is tovább növekszik a kedvezményben részesülők köre.

Az önkormányzat adóbevételeit a gazdasági helyzet, a jogszabályi környezet, az adópolitika változása, az adóhatóságok tevékenysége, a hátralékok alakulása egyaránt befolyásolja. Ezek tekintetében van mód a kedvezmények esetleges további bővítésére.

A gépjármű adó tekintetében az Önkormányzatnak rendeleti szinten döntési jogosítványai nincsenek. Ezen adó forma az átengedett bevételek közé tartozik, vagyis mindig az adott évi költségvetési törvényben történik az átengedés mértékének a meghatározása. A COVID járvány miatt 2020 évben teljes mértékben elvonásra került az összeg, a 2021. évi költségvetési törvényhez benyújtott középtávú tervek alapján pedig látható, hogy ilyen jellegű bevétellel az Önkormányzat a jelenlegi ciklus alatt már nem számolhat.

ÖSSZEFOGLALÁS

Helyi iparüzési adóban és a magánszemélyek kommunális adója esetében általános, jelentős mértékű adóemelést, kedvezményszűkítést az ismert hatályos szabályok alapján a ciklus időtartama alatt nem tervezünk. Jelen gazdasági helyzetünkben, s az intézményhálózat stabilitása mellett továbbra sem kívánjuk terhelni más, új adónem bevezetésével Balassagyarmat polgárait és vállalkozóit.

VAGYONGAZDÁLKODÁS

Bárminemű vagyonértékesítés elsősorban **vagyongyarapítást** kell, hogy szolgáljon. A pályázatát, és a versenyztetést a rendeletek által előírtan kell biztosítani.

Megürülő **épületállomány** (Ifjúság úti iskola, Szondi utcai GAMESZ, Vármegyeháza stb.) hasznosítását eladással vagy átalakítással kell biztosítani.

Lakáskonceptiót alkotunk, melyben törekedni kell az elavult lakásállomány, a kintlévőségek és a vegyes kisebbségi tulajdon csökkentésére. Megürült bérleményeket, új lakás tulajdonszerzést, építést, vásárlást elsősorban a **tönkrement épületállomány elbontásának** (Rákóczi út 7-9.) pótlására és a belváros védett ingatlanjainak (belső Rákóczi útszakasz) **kisajátítására** kell fordítani.

Fel kell számolni a szükséglakásokat (Csonttelep), ill. a gazdaságosan felújíthatatlan ingatlanokat (Rákóczi 7., Szabó 14., Óváros tér 4. stb.).

Törekedni kell a vegyes tulajdonú társasházakban lévő lakóingatlanok megszüntetésére: különösen az alacsony komfortfokozatú, és kisebbségi társasházi tulajdonok esetében.

A bérleti díjból számítható folyamatos és jelentős bevétel okán továbbra sem cél a nem lakáscélú bérlemények értékesítése, sőt továbbra is törekedni kell ezek gyarapítására. Ugyanakkor az ingatlanok felújítására minden évben költségvetési keret biztosítása indokolt.

A tartozások hatékony behajtása továbbra is prioritás.

Meg kell vizsgálni az önkormányzati tulajdonú Városüzemeltetési Kft. létjogosultságát a hosszú távú fenntarthatóság, takarékoság, hatékonyság, jogszabályi kompatibilitás tekintetében. A feladatellátások (GAMESZ stb.) tekintetében továbbra is vizsgálni kell a profiltisztítás, a feladatok racionalizálásának lehetőségeit annak érdekében, hogy **a lakossági komfort megtartása mellett az önkormányzat terhei, esetleges kockázatviselése csökkenjen**. Különösen figyelni kell a gazdaság erősödésével járó munkaerőpiaci változásokat (munkanélküliség csökkenése), különös tekintettel a munkákba kézi erőként bevonható közfoglalkoztatási lehetőségek radikális csökkenésére, például a kézi munka kiváltását eredményező eszközfejlesztésekre, gépesítésre. A Városüzemeltetési Kft. és a GAMESZ gépparkjának elhelyezését a déli iparterületen kialakítható, hosszú távon is alkalmas telephelyen (Szügyi út 65.) kell megoldani.

Az állami fejlesztési szükségletek, az intézményi és strukturális változások kapcsán, részben saját ingatlanjaink tekintetében továbbra is lobbizunk megyei és országos szintű intézmények – Fegyház és Börtön, Törvényszék, Ügyészség, Megyei Rendőrkapitányság, MN Múzeum és Levéltár stb. – üres ingatlanjainkba történő betelepítése érdekében. A Kossuth utcai Közösségi Szálló zárttá tétele vagy városból való elköltöztetése, gazdasági célú (munkásszálló) hasznosítása céljából továbbra is szándékunk.

TERÜLETRENDEZÉS, LAKÓTELEKALKÍTÁS

Kiemelt feladat a **településrendezési terv** és a hozzá kapcsolódó szabályzatok folyamatos felülvizsgálata, a szükséges módosítások elvégzése. Elsősorban a közlekedési rendszer, a gazdasági és lakóövezeti igényekkel kapcsolatban. E tekintetben különösen kell figyelni az 2020 után elérhető állami és európai fejlesztési forrásokat.

Prioritás a **gazdaságfejlesztési területek értékesítése**, ill. hasznosítása az Ipolypart utcában (3194/2. hrsz), a Mikszáth utcai Vü Kft. telephelyen, ill. a nyertes Ipari Park fejlesztési pályázataink (I.: Szügyi úti 24ha, II. Nyugati Ipari Park melletti 3ha) területein.

Lakóingatlanok kialakítása a Török I. utcában (összközmű rendelkezésre áll) és a Perczel Mór utca meghosszabbítása melletti telkeken (közművesítés után) lehetséges.

A Szabó Lőrinc Iskola mögötti Sipeki Balás utcában önkormányzati tulajdonú földrészleten kialakított 24 db építési telkek (8 már közművesített) hasznosítható terület.

Az Ifjúsági úti egykori iskola területén a rendezési terv szerint szintén kialakítható 14 építési telek.

Hasonlóképpen kialakításra került a Semmelweis utca déli oldalán 28 építési telek. A részben magántulajdonban lévő földrészlet tulajdonosainak bevonásával a közművek kiépítése, építési telkek kialakítása itt is lehetséges.

A Veres Pálné és Patvarci út menti szabad terület családi házas, vagy lakópark jellegű beépítéssel (40 db lakótelek, max. 80 lakás) értékesíthető.

További tartalék terület a Kórház melletti, Sántha Kálmán utcával párhuzamos, illetve a Huszár Aladár utca mögötti telesor.

Folytatni kell az önkormányzati **temető** rekonstrukciós megújítását.

VÁROSÜZEMELTETÉS

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

Balassagyarmat város szerepköre szerint a kistérség gazdasági és igazgatási szervező központja: **kereskedő, szolgáltató és iskolaváros**. A fejlesztési elképzeléseknek követni kell a gazdasági és

társadalmi változásokat, ehhez kell illeszteni a város infrastruktúráját. A pályázati munka koordinálását továbbra is a Városfejlesztő Kft-n keresztül látjuk el.

A városfejlesztés fontos alapgondolata a város valamennyi részének megfelelő életminőséget biztosító szintre hozása. A városnak meg kell őriznie **kisvárosi polgári karakterét** a jövőben is, kiemelt figyelmet fordítva az értékőrzésre, a történelmi városmag megújítására.

VÁROSSZERKEZETI ALAPELVEK

Továbbra sem cél a város belterületének jelentős növelése. A **meglévő lehetőségek** jobb kihasználása, a már közművel ellátott területek intenzívebb felhasználása, városiasabb lakókörnyezet kialakítása a célszerűbb. Külterület bevonására építési tevékenység céljára csak ott kerüljön sor, ahol ezt az egységesebb városszerkezet kialakítás megköveteli, és a jelenlegi belterületen e célra már tartalék terület nincs. Megerősítendő a **déli városrész** intézményi, és egyéb ellátási infrastruktúrája.

Elsősorban olyan életfeltételek teremtése a cél, amely a **„jó és alkalmas lakóhely”** kritériumának eleget tesz. A város funkciói között figyelemmel kell lenni az üdülő-idegenforgalmi szerepkörből adódókra is. Itt is egyelőre a helyi igényeket elégítik ki az üdülőterületek és az aktív pihenést szolgáló kertek, de a **turisztikai** fogadókészségünk növelése fontos fejlesztési cél.

Ennek érdekében szoros együttműködés kialakítása szükséges például az Ipoly Erdő Zrt.-vel, mind a parkerdők, mind a Nyírjesi Fűvészkert és Vadaspark vagy az újonnan létesülő Nyírjesi turisztikai attrakciók hasznosítása tekintetében. Mindezek érdekében komplex **Nyírjes Fejlesztési Program** kidolgozása szükséges az üdülőterület tulajdonosok, a turisztika és a természetvédelem érdekeinek összehangolásával.

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Kiemelt feladat a **történelmi városmag** további értéknövelő átépítése, a terület presztízsének emelése, az idegenforgalmi vonzerő, valamint a települési életminőség javítása okán. Meg kell találni a lehetőséget a **Vármegyeháza** korszerűsítésére, hosszú távú hasznosítására, az **Ipolypart utca** északi oldalán épülő rekreációs és sportcentrum kiépítésére. A **Vármegyeháza** (első lépésben a díszterem 1930-as évekbeli rekonstrukciójával) megújítása, funkcióval való megtöltése e ciklusban is folytatandó feladat.

Az alábbi táblázatok a ciklus előre tervezhető **fontosabb fejlesztéseit** gyűjtik egybe.

Átúzóó EU beruházások listája:

projektnev	szám	Támogatási szerződés	Tervezett befejezés	Támogatás összege	Státusz
„M2 vonzásteréség” foglalkoztatási paktum	TOP-5.1.2-15-NG1-2016-00001	2017.06.22	2021.11.30	79 206 800	megvalósítás folyamatban
Nyírjes - turisztikai központ fejlesztése	TOP-1.2.1-15-NG1-2016-00020	2017.06.06	2021.12.31	449 849 000	közbeszerzés előkészítése folyamatban
A védőnői szolgálat fejlesztése Balassagyarmaton	TOP-4.1.1-15-NG1-2016-00014	2017.06.07	2020.03.31	54 998 750	befejeződött
Új iparterületek kialakítása I. ütem	TOP-1.1.1-15-NG1-2016-00016	2017.09.26	2021.06.30	505 751 723	közbeszerzés folyamatban
Esély Otthon - Balassagyarmaton	EFOP-1.2.11-16-2017-00068	2018.02.23	2021.07.15	199 921 025	megvalósítás folyamatban
Fenntartható közlekedésfejlesztés Balassagyarmaton	TOP-3.1.1-16-NG1-2017-00003	2018.04.12	2021.03.31	541 324 000	közbeszerzés folyamatban
Bamamezős területek rehabilitációja Balassagyarmaton	TOP-2.1.1-15-NG1-2016-00002	2018.06.14	2021.12.28	576 494 631	tervezés folyamatban
Zöld csiga – Balassagyarmat zöldterületeinek megújítása	TOP-2.1.2-15-NG1-2016-00002	2018.06.14	2021.12.31	999 981 730	tervezés folyamatban
Zöld Város II. – Többgenerációs aktív zöldterület fejlesztés	TOP-2.1.2-16-NG1-2017-00003	2018.07.11	2021.12.31	238 500 000	közbeszerzés előkészítése folyamatban
Új iparterületek kialakítása II. ütem	TOP-1.1.1-16-NG1-2017-00004	2018.11.23	2021.06.30	220 000 000	tervezés folyamatban
Balassagyarmati térségi klímastratégia kidolgozása	KEHOP-1.2.1-18-2018-00137	szerződéskötés alatt	2021.05.29	10 469 000	megvalósítás folyamatban
<i>Összesen</i>				3 876 496 659	

Egyéb állami/közösségi beruházás listája:

<i>projektnév</i>	<i>pályázat száma vagy beruházó</i>	<i>TSZ</i>	<i>támogatás bruttó</i>
Új Sportcsarnok	BMSK állami beruházás	folyamatban	500 000 000
Honvédelmi Sportközpont (lőtér)	BMSK-MHSZ állami beruházás	2020. január	874 000 000
Munkásszálló a Bercsényi utcában	SKHU/1703/3.1/080 ORG-EMP TAPE	2019. december	320 000 000
Összesen:			1 694 000 000

Egyéb, a táblázatokban nem jelölt, pályázati forrást igénylő fejlesztési célok előkészítése:

- Önkormányzati bérlakásépítés, előközművesítéssel építési telkek kialakítása.
- Folyamatos LED-alapú közvilágítás fejlesztés
- Építési telkek közművesítése
- Ipari, kereskedelmi és szolgáltató ingatlanfejlesztés, közművesítés
- Háziorvosi rendelők kialakítása, korszerűsítése.
- Hajléktalanszálló átköltöztetése
- Gyarmat középkori várának feltárása, rekonstrukciós várkerti megőrzése.

Állami (vagy állami cég) beruházást igénylő fejlesztési célok támogatása:

- Színházterem építése (OMKK udvarára)
- Nyírjesi üdülőtelep fejlesztése (közművesítés, forrás és tórendszer, úthálózat stabilizálás)
- Kórház rekonstrukció befejezése, nővérszálló építése
- Déli külső elkerülő (Szentlőrinc puszta - Galibapuszta között)
- Börtönépítés, műemlék börtönépület kiváltása
- Északi elkerülő út folytatása 2. ütem ÉK-i harmad.

Befektetői részvétellel megvalósuló fejlesztési célok támogatása:

- Üresen álló telkeken betelepülő ipar/kereskedelem részére történő hasznosítás.
- Lakóparkok kialakítása

Intézménystruktúra és egyéb koncepcionális változtatások:

Lakóterület, lakásépítés körében:

- Új lakóterületek beépítése a **kisvárosi, kertvárosi beépítésnek** feleljen meg, és tegye lehetővé a lakásépítési beruházások vállalkozói, illetve magánereős megvalósítását.
- Telepszerű, többszintes beépítésű már kialakított lakótelepeken (3 nagyobb tömb) kiegészítő építéssel szükséges a lakókörnyezet beépítésének minőségi kiteljesítése, a telepek komfortosítása, a „**Panelfelújítások**” támogatása.
- A lakásépítés területén az elkövetkező időben elsősorban a magánereős beruházásokkal kell számolni, az önkormányzat csak kevés (szakember) lakásépítést finanszírozhat saját erőből. Pályázati támogatással ugyanakkor szükséges a minőségi bérlakás állomány növelése.
- A megkezdett többszintes beépítésű lakóterületet (Mikszáth K. út, Árpád utca a Plus mögött) már ebben a szellemben kell befejezni, vállalkozói tőke felhasználásával, piaci lakásépítéssel.
- Ennek megfelelően a lakóterület fejlesztéseket döntően az alacsonyabb beépítésű családi és kistársasházak építési területeinek megadásával, illetve lakópark beruházásokkal kell ösztönözni a már felsorolt területeken.

Gazdasági területek:

Főbb irányelvek:

- a meglévő ipari területek gazdaságosabb felhasználása, új területek feltárása,
- továbbra is előnyben kell részesíteni a környezetbarát ipari tevékenységek telepítését,

- a lakóterületek közé ékelődő, és lakóterületet zavaró gazdasági vállalkozások fokozatos kitelepítését meg kell oldani a déli vagy nyugati gazdasági területekre.

Új gazdasági területek kiépítése a megkezdett infrastrukturális folyosók mentén:

- a Szügyi út és a Patvarci út-Aszódi vasútvonal mentén nagy területigényű cégek letelepedésének elősegítése (elsősorban ipari termelő tevékenységre),
- a Buszpályaudvar környékén kereskedelmi/gazdasági övezet kialakítása betelepülők részére,
- a déli belső elkerülő út iparterületi oldalán és a város észak-nyugati szélén a 22 sz. főút északi oldalán a gazdasági övezet lehetőségeinek kialakítása, (elsősorban logisztikai, kereskedelmi, szolgáltatási, raktározási, napelempark tevékenységre)

Üdülőterületek, zöldterületek:

- A **Nyírjesi üdülőterület** elsődlegesen a város lakóinak üdülési, pihenési igényét kell, hogy szolgálja. Infrastrukturális fejlesztését a természeti környezet megóvása érdekében, és azzal összhangban kell elvégezni. Elsődleges a források és tavak rekonstrukciója, a tavakat övező erdők, utak, ösvények megújítása, az ivóvízhálózat bővítése, a szennyvíz kezeletlenül talajba jutásának megakadályozása csatornázással, más zárt vagy helyi biológiai szennyvízkezelési rendszer kiépítésének ösztönzésével. A fejlesztés tekintetében szoros együttműködésre törekszünk az **Ipoly Erdő Zrt-vel** Nyírjes optimális turisztikai hasznosítása érdekében (akár konzorciális formában).
- A város zöldterületei - parkerdők, parkok, ipari területek körüli, út menti védő zöldsávok, utcafásítások – fejlesztését úgy kell megoldani, hogy egységes zöldterületi rendszert alkossanak és „zöld folyosókkal”, bicikliutakkal kapcsolódjanak a külterületen lévő parkerdőkhöz, a nagyobb, összefüggő védett erdőterületekhez.
- A 22 sz. főút északi elkerülő nyomvonala és a város jelenlegi belterülete közötti területsáv – benne az Ipoly holtággal – elsődleges funkciója: **rekreációs terület**.
- Megoldandó feladat a **közparkok, játszóterek** állapotának javítása, az extrém sport szerelmeseit szolgáló (BMX, korcsolya és gördeszka, street-workout) lehetőségek további fejlesztése.

Közlekedés, parkolók:

- A város úthálózatának fejlesztésénél lényeges a fontossági sorrend meghatározása. A forgalmi és gyűjtőút hálózat kiépítésének az ütemezése közép- és hosszútávú időszakra, a városi forgalom, elsősorban a tömegközlekedés kedvezőbbé tételének alapulvételével történjen.
- Szükséges elkészíteni a város úthálózatának nyilvántartását, szolgáltatási osztályba, illetve felújítási igény szintbe sorolását. Nyilvántartást kell készíteni a közlekedési táblákról, gondoskodni kell a változások folyamatos átvezetéséről.
- A városközpont forgalmának csökkentése érdekében szükséges:
 - a 22 sz. másodrendű főforgalmi út déli belső tehermentesítő körgyűrű megépítése
 - további egyirányúsítás vizsgálat a belvárosi forgalomszabályzásra.
 - a sugaras-gyűrűs gyűjtőút hálózat fokozatos kialakítása, és a helyi autóbusz közlekedés e vonalakra terelése egyértelmű járatszerkezettel
 - A keleti elkerülés lehetőségének tervezése (az északi elkerülő út tekintetében is)
 - A kerékpárút hálózat első ütemben K-NY-D vonalon való megépítése, majd a Nyírjesi kapcsolat megvalósításának előkészítése
- A gépkocsi **parkolás** javítása – különösen a városközpont területén – a rehabilitációs jellegű átépítések, tömbbelső feltárások, egyirányúsítás biztosította területek igénybevitelével és szükség esetén kijelölt őrzött fizető parkolókkal történhet. A lakótelepek parkolási gondjainak megoldása érdekében közterületen új parkolóhelyek kialakítása szükséges a lakók bevonásával.
- A **vasúti közlekedés** területén együttműködve a vasút üzemmel, törekedni kell a meglévő adottságokra alapozva, feltételes megállóhelyek kiépítésével elővárosi jellegű, helyi érdekű tömegközlekedés kialakítására. (Ipolyszög, Újkóvár-Ipari Park, Strand, vasútállomás, Kórház, Patvarc-vásártér, Őrhalom megállókkal) Elengedhetetlen az állomás szolgáltatás szintű, a vasúti átkelők fejlesztése. Lobbizni kell a fővárosi közvetlen vasúti személyforgalom (Palóc Expressz -

sebesvonal) újjáélesztése, a Drégelypalánk-Ipolysági vasútvonal helyreállítása és a nemzetközi (Losonc-Balassagyarmat-Ipolyság) forgalom újraindítására.

Úthálózat fejlesztési igénye:

- *Allami kompetencia:*
 - Leiningen-Szügyi út, Mikszáth út felújítása (a város legrosszabb állapotú közútja, állami beruházásban).
 - Vasúti átkelők felújítása, korszerűsítése.
- Tervekkel rendelkező utcák felújítása: Ligeti utca, Határőr és Aradi utca, Kábelgyári bekötőút, Hősök tere, Ady/Kóvári körforgalom, Földutaknál: Ligeti, Algőver, Vak Bottyán és Határőr szakaszok.
- Terv nélküli utak felújítása: Zsák, Bíró János, Piaci parkoló, Semmelweis, Luther, Kölcsey, Mártírok, Klapka, Deák stb. utcák
- Új utak építése: Bem utca folytatása, Árpád utca kicsatlakozása a Mikszáth utcára
- „Lakótelepek” belső úthálózatának javítása: Madách liget, Szontágh, Móricz, „püspök utcák”.
- Lakóövezeti földutak portalánítása: Markusovszky, Móra, Felsőmalom, Algőver, Semmelweis és Gárdonyi utcák, Strand melletti út.
- Nyírjes és Homoki szőlő földútjainak stabilizálása, Nyírjesi tavakat elkerülő utak járhatóvá tétele
- Fedett buszmegállók cseréje, és újak létesítése a helyijáratú útvonalakon

Közműhálózat:

- Javítani kell a Nyírjesi terület közmű-hálózatát, elsőként az ivóvízellátás fejlesztésével.
- A belváros területén a vezetékes közművek, energia ellátási, hírközlési vezetékek új beruházásként csak **terepszint alatt** elhelyezett vezetékekben, vagy kiépített alépítményben létesüljenek.
- A város **csapadékvíz** elvezetési rendszerében meg kell szüntetni a fehér foltokat, meg kell kezdeni a hidraulikai felmérés alapján a rendszer tervszerű felújítását; törekedni kell arra, hogy átépítéssel, rekonstrukcióval alkalmas legyen a város teljes területéről a záporvizek elvezetésére. A város csapadékvíz elvezető rendszerének átfogó karbantartási munkáit meg kell kezdeni a „**kritikus pontok**” (Nyírjesi-Vörösmarty-Honti-Mártírok-Baross utcák, Daróczi és Domb utca, Rózsa utca Vörösmarty utca, Árpád utca, Thököly utca és Piac) javításával. Az északi városrészhez hasonlóan elkészítendő a déli városrész hidraulikai szakvéleménye. A nyílt csapadékvíz elvezető rendszer tisztítását és szükség szerinti átépítését az érintett ingatlan tulajdonosok bevonásával a GAMESZ és a Hivatal szakirányításával folyamatosan kell végezni.
- Együtt kell működni a DMRV-vel a közös szennyvíz/csapadékvíz szakaszok és a szabálytalan rákötések (különösen a Hétvezér utcai szennyvízcsatorna vonalban) felszámolása érdekében, a legnagyobb szigor fogantatásával.
- Folyamatos költségvetési keret biztosítandó a **közvilágítás** LED alapú fejlesztéseire.

Értékvédelem:

Kiemelten óvjuk épített és természetes környezetünket, polgáraink nyugalma, a rendet és a tisztaságot, a csendes lakókörnyezetet!

Művi értékvédelem területén, az önkormányzat rendeletével összhangban, meg kell találni azokat az ösztönzőket, melyekkel a tulajdonosokat az épületállomány értékőrző, értéknövelő megújítására készíthetjük, szolgálva ezzel a városközpont rehabilitációját. **Önerős ingatlanfejlesztésekkel.**

Táj- és természetvédelem területén kiemelten kell kezelni:

- **Nyírjesi tavak**, a tavakat tápláló források, a természeti környezet védelmét. A nyírjesi üdülőterület és zártkertek üdülőcélú (nem lakóövezeti szintű) fejlesztésével.
- a meglévő városi zöldfelületi elemek és a rendezési terv szerint kialakítandó új zöldfelületi elemek egységes zöldfelületi rendszerre fejlesztését, az ún. **Zöldfolyosók** kialakítását,
- a szelektív hulladék gyűjtés és környezettudatos gazdálkodás elterjesztését, a felnövekvő generációk környezettudatos szemléletét,
- az **illegális szemétkerakatok** megszüntetését, a felderítés és szankcionálás szigorítását.
- a **Palóc liget** rekonstrukcióját, mint központi fekvésű természetvédelem alatt álló parkot és a Ligeti sétányt.

Környezetvédelem:

A város belterületén elérendő alapvető környezetvédelmi célok:

- A közúti forgalomból eredő környezeti ártalmak mérséklése. A belváros elkerülésének ösztönzése.
- A tömegközlekedési nyomvonalakon az utak rekonstrukciójával, a pályaszerkezet felújításával csökkenteni kell a forgalmi zajból és talajrezgésből eredő környezeti károkat.
- Belvárosi faállomány pótlása, a „**gyarmati gömbjuhar**” és más fajok egységes városképi ösztönzése.
- Biztonságos bicikliutak kijelölésének folytatása.
- A közigazgatási területen lévő mezőgazdasági célú földterületek lehetőség szerint teljes körű művelése, a földterületekre kiszórt hulladékok összegyűjtése és elszállítása, az agresszív, allergiát okozó gyomok terjedésének visszaszorítása.

Zöldterületek gondozásának fejlesztése érdekében teendők:

- A zöldfelületek növelése, árnyékoló utcafásítások kialakítása, a lombtömeg intenzitás növelése, gondozott, egészséges faállomány kialakítása rendszeres ápolása szakképzett faápoló csoport által.
- **Fakataszter** nyilvántartási rendszer vezetése és az ehhez kapcsolódó térinformatikai rendszer kialakítása.
- Lakossági szemléletváltás formálása, hatékony kommunikáció kialakítása, ismeretterjesztő előadások, szóróanyagok összeállítása, a lakosság által is végrehajtható klímavédelmi tennivalók tudatosítása,
- A fenntartásban szakképzett kertészek és parkfenntartók alkalmazása, a szakma újbóli elismerése, fásorok életterének megteremtése, megfelelő termőhelyi feltételek kialakítása,
- Önkormányzati rendelet módosítása: fafajok meghatározása a Közterületi sorfák jegyzéke 2018. alapján, közműfektetés szabályozása, az MSZ 12042 és az MSZ 12172 szabvány alkalmazása, zöldinfrastruktúra nyilvántartása,
- Esővízgyűjtés kötelezettségének szabályozása, a közterületi csapadékvíz gyűjtésének megoldása.

A talaj- és vízszennyezések megszüntetése érdekében:

- Továbbra is feladat az egykori **Kőporc** üzem talajszennyezésének kárelhárítása.
- Folyamatos felderítéssel, a **szankcionálás** és ösztönzés egyensúlyával elérendő, hogy az ingatlan tulajdonosok szabályosan rákössenek a szennyvízhálózatra, megszüntetve a házi derítők, szikkasztók okozta talajszennyezést, és az illegális bekötéseket. (csapadékbekötések esetében is)
- Kontrollálni kell az engedéllyel létesült zárt szennyvíztárolók vízzáróságát.
- A teljes csapadékvíz elvezető rendszert lehetőség szerint mentesíteni kell az **illegális szennyvíz rákötések** okozta károktól.

Települési szilárd hulladék okozta környezetszennyezés felszámolása érdekében:

- A civil szervezetek, iskolák, Városgondnokság és pályázatok bevonásával elérendő, hogy a város peremén kialakult **illegális személerakók** felderítése, felmérése és felszámolása megtörténjen.
- Fentiekkel párhuzamosan, módszeresen folytatni és bővíteni kell a házhoz menő **szelektív** hulladékgyűjtés és lomtalanítás elterjesztését, az újrahasonosítás lehetőségének bővítésével.
- Meg kell oldani a park- és intézményfenntartásból, valamint a közterületek karbantartásából eredő zöldhulladék **komposztálását**, erre alkalmas területen.

A város külterületén elérendő alapvető környezetvédelmi célok:

- A Nyírjesi tórendszer és környezete természeti értékpotenciáljának hosszú távú megőrzése érdekében **Nyírjes Fejlesztési Koncepció** megalkotásával, Nyírjes fejlesztésért felelős szakember bevonásával.
- Az önkormányzati tulajdonú **tavak** rekonstrukciója párhuzamosan a másik három tó és forrásai rekonstrukciójának elvégzésével a tulajdonos Magyar Állam (Ipoly Erdő Zrt.) részéről.
- Fenti célok között elsősorban a tórendszert tápláló források, és környezete, valamint a tavak egységes kezelési szabályzat és hasznosítási terv közös kidolgozásával, elfogadásával és megvalósításával.

- Erdészeti művelési tervek beszerzését követően folytatni kell a tavak körüli beteg fenyvesek megújítását ellenálló, lombos fajokkal, lehetőség szerint elkerülve a tarvágás okozta értékpotenciál csökkenést.
- Megoldandó a tavak alatti erdők és zártkertes, tanyás területek mezőgazdasági úttal való feltárása, a védett tópartok elkerülésével.
- Kiemelt feladat a város körüli területek mezőgazdasági hasznosításának **ökológiai szemléletű** optimalizálása. E célcsoportban elsődlegesen a parlagterületek erdősítésének támogatását kell előtérbe helyezni.
- Környezetileg sérülékeny területeken a mezőgazdasági művelés helyett a rét-, legelőgazdálkodást, illetve az erdősítést kell támogatni.

POLGÁRMESTERI HIVATAL

A Hivatal dinamikus fejlesztése továbbra is célunk: erősíteni az ügyfélbarát szolgáltatásokat, jelentősen bővíteni az elektronikus információáramlást, és az elektronikus ügyintézés (Internet).

Továbbra is aktív és **interaktív kapcsolatot** kívánunk tartani a lakossággal. Ezt szolgálja a 24 órás „véleményláda”, a havi polgármesteri-jegyzői sétanap, a rendszeres városvezetői és képviselői fogadóórák, a lakossági, illetve szakmai fórumok, közvélemény kutatások, internetes szavazások gyakoribbá tétele, továbbá a társadalmi kapcsolatok működtetéséért felelős tanácsnok kinevezése.

A várható fejlesztések és azok növekvő igénye érdekében a **Városfejlesztő Kft.** fenntartása indokolt, vállalkozói tevékenységével bevételei is növelhetőek.

A rendelkezésre álló források mértékéig fejleszteni szükséges a Hivatal műszaki feladatait, a stratégiai döntések tervezési előkészítését, a Közterület Felügyelet megerősítését, a helykihasználás javítását a pinceszint felújításával.

INTÉZMÉNYHÁLÓZAT

NEVELÉS ÉS KÖZOKTATÁS

Az önkormányzati feladatellátás struktúrája megváltozott az elmúlt években. Ma már nem kényszerülnek az Önkormányzatok döntési kompetenciájukon kívül eső, magasabb jogszabályok által szabályozott intézmények és feladatok ellátására. Ennek eredményeként az oktatási feladatok tekintetében városunk az oktatási infrastruktúra tulajdonjogát tartotta meg, a fenntartói szakmai és üzemeltetési irányítás állami kézbe került. Ugyanakkor a gyermekétkeztetés kötelezettsége a közoktatási intézményeknél is ránk hárul, kiegészülve a Nyírjesi RIDENS szakképző iskola konyhájával is. Ugyanakkor az óvodai ellátásban továbbra is teljesebb (üzemeltetői és szakmai fenntartói) feladataink.

DEMOGRÁFIA

Terveink során mindig számolunk a várható gyermeklétszámokkal, hiszen a fenntartható intézményhálózat záloga a gyermekek száma.

A demográfiai kedvezőtlen változások miatt (*születésszám csökkenés: 2016-ban 110, 2019-ben 101 gyermek született*) továbbra is indokolt a közös intézményben való működtetés az óvodai tagintézményi struktúrában. A gyermeklétszám csökkenése kezelhető csoportszám csökkentéssel, mely a nyugdíjazások adta kedvező helyzet miatt elbocsátások nélkül hajtható végre. Továbbá segíti ezt a gyógypedagógiai kiscsoport indítása a Nyitnikék oviban, ill. a Cseperedő ovi minibölcsijének létesítése.

Hangsúlyozottan kijelentjük ugyanakkor, hogy az önkormányzat gazdasági helyzete lehetővé teszi, hogy a jelenlegi kubatúrában, minden óvoda tovább működhessen. Hiszünk a családi adókedvezmény, a CSOK, a BABAVÁRÓ program, a lakáshitelek kibővítésének is köszönhető pozitív kormányzati döntésekben, saját családtámogatási programjainkban és Balassagyarmat régióközponti erősödésében; ezek együtt adhatnak alapot egy relatív demográfiai stabilitásra. Ezt támasztja alá az elmúlt öt esztendő adatsora is: 2015 év végén 499, 2016-ban 490, 2017-ben 495, 2018-ban 497, 2019-ben 491 óvodás gyermeket neveltek ovónőink.

Infrastrukturális vonatkozások:

A nevelési-oktatási feladatok ellátását szolgáló önkormányzati ingatlanjaink állaga jelentősen javult az elmúlt években, mind energetikailag, mind felszereltségükben korszerűsödtek az intézmények (az óvodáink talán sosem voltak ennyire fejlettek). A gyermekintézmények színvonalának szinten tartásán túl pályázati források bevonásával, és önerő felhasználásával is a fejlesztés továbbra is kiemelt célunk:

- Lobbival segítjük állami fenntartású, de saját tulajdonú ingatlanjaink fejlesztését.
- A Központi óvoda korszerűsítése indokolt a ciklusban.

KULTURÁLIS ÉLET

Továbbra is **kulturális misszióknak** tekintjük Balassagyarmat hírének öregbítését, az ezt segítő akciók, értékteremtő dokumentumok, produktumok, kiadványok, rendezvények létrehozását.

A kultúra és a **művelődés színtereit** alapvetően az Oktatási Művelődési Központ és Könyvtár (OMKK) épületében biztosítjuk. Ezen túlmenően fontosnak tartunk minden értékteremtő vállalkozás, alkotó egyéni és közösségi kezdeményezést, program támogatását, a MOZI és az Ady utcai Civitas Fortissima Múzeum működtetését.

Az OMKK területén az eredeti beruházási program 2010-ben készült tervei alapján egy minimum 400 fő befogadó képességű **színházterem** megépítésének állami támogatásával teljesítjük ki a művelődési központ tevékenységi körét, 107 éves álmát valósítva meg a városnak.

Kiemelten kezeljük **Diákvárosi** mivoltunkból eredő kötelezettségeinket, hogy a fiatalok számára az értékteremtés mellett a szórakozás és szabadidő eltöltés tekintetében is vonzó hely legyen városunk. Ennek érdekében a „GANSEL UDVARBAN” pályázatok segítségével **Ifjúsági Innovatív Centrumot** létesítünk, fiatalok találkozóhelyeként rendezvénytérrel, diák-önkormányzati központtal. „Biztonságos szórakozóhely” programot indítunk, amelynek megvalósítására szoros együttműködést alakítunk ki a rendvédelmi szervekkel, a szórakozóhelyeket üzemeltető civil szervezetekkel, akiket anyagilag is ösztönözni kívánunk céljaink elérésében. A helyi művészekkel, egyesületekkel **Alkotóház** létrehozását támogatjuk az OMKK egykori kazánházában. Az Aninger-ház külső állagmegőrző felújítása után együttműködve a Magyar Nemzeti Múzeummal/Palóc Múzeummal Nógrád Identitás Ház kialakítását valósítjuk meg. A Patvarci úti volt gyógypedagógiai iskolában helyet találunk a Vasútmodellező Klubnak, együttműködve a Kormányhivatallal és a Nógrád Megyei Rendőr főkapitánysággal helyet biztosítunk a **Határőr Múzeum** kialakítására. Támogatjuk a Pannónia Motormúzeum és az Ipoly-menti Kerékpármúzeum tevékenységét is.

A ciklus során minden évben kiírjuk a **kulturális pályázatot** annak érdekében, hogy azok a helyi kezdeményezések is támogatást kapjanak, amelyek hozzájárulnak Balassagyarmat eseménydús kulturális sokszínűségéhez, a **lokálpatriotizmus** erősítéséhez, a helyi értékek megőrkítéséhez.

Törekszünk a ciklusprogramban megfogalmazott célok érdekében a **civil szervezetek** támogatásának megerősítésére, működésük és a város életében való aktivitásuk ösztönzésére.

EGÉSZSÉGÜGY

ALAPELLÁTÁS

Meg kell oldani a Rákóczi útja 23. alatti orvosi rendelők alkalmas elhelyezését.

Továbbra is célszerű a Fogászati Alapellátás Intézményi Társulás felé, hogy éljen a **fogorvosi alapellátás** teljes körű privatizációjának lehetőségével.

Javítani szükséges a **házi orvosi ügyeleti ellátás** hatékonyságát és minőségét.

SZAKELLÁTÁS

Az egészségügyi szakellátások tekintetében az állami felelősség lépett a helyi fenntartói szerepbe. Ennek ellenére szoros a kapcsolatunk a kórház menedzsmenttel, a folyó fejlesztési vagy lakhatási szükségletek tekintetében továbbra is az intézmény partnerei vagyunk, különös tekintettel a SOTE együttműködési programjaira és a helyi Orvosi Életpálya megalkotására. Legyen az érdekérvényesítés, lobbizás, vagy pályázattal nem érintett célok, eszközök beszerzésének esetleges támogatása.

MEGELŐZÉS

Küldetésnek tekintjük a prevenciók tevékenységét is:

- Ösztönözni kell a **diagnosztikai** fejlesztéseket (mammográfia, CT stb.) a Kórházban.
- Bevezetendő a **dohányzás közterületi korlátozása**.
- Támogatni kell minden ilyen irányú társadalmi aktivitást.
- Járványhelyzet esetén az együttműködés erősítése.

ÁLLATVÉDELEM

Az ember felelős az ingatlanjában nevelt kisállatok egészségéért is. Nógrád megye az egyik legfertőzöttebb a kutya- és macskatartói felelőtlenség tekintetében, itt a legalacsonyabb a „születésszabályzás” felelőssége, az ivartalanítás hiánya miatt kitett állatok száma hatalmas. De nem sokkal jobb a helyzet az „embertelen” körülmények között tartott, chip nélküli állatok arányában sem. Ezen helyzet javítására hozunk létre ebrendészeti telepet menhely funkcióval állatvédő szervezetekkel együttműködve. A helyzet javítása érdekében **állattartási rendeletet** alkotunk, benne többek közt ösztönző céllal „ivartalanítási hozzájárulás” fizetésére kötelezzük az ezt elmulasztó tulajdonosokat.

SPORTFELADATOK

Célkitűzéseinkkel összhangban együttműködünk a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel.

Fenntartjuk és működtetjük sportlétesítményeinket. Biztosítjuk és fejlesztjük az iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit.

Ezen túl színteret biztosítunk az aktív szabadidős, félprofi és profi sportélet működtetéséhez, elsősorban a városlakók, de a kistérség polgárai, vagy az ide látogató turisták számára is.

Az Önkormányzat a helyi sport támogatására fordított pénzeszközöket túlnyomó részt saját bevételei terhére kénytelen biztosítani, miután a központi költségvetés ilyen jogcímen 2006-tól már nem biztosít forrást számunkra.

A fejlesztések tekintetében támogatjuk:

- Új Városi Sportcsarnok és Honvédelmi Sportközpont építését.
- Az Ipolyparti területen szabadidős, rekreációs park (extrém sportpályák, rekortán stb.) létesítését.
- A Városi Strand fejlesztését
- Atlétikai pálya létesítését
- A kajak/kenu sport fejlesztését a Nyírjesben és az Ipolyon

SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK

Alapelvünk, hogy **támogatásaink során a tisztességes és jogkövető rászorultságot és a gyermek(ek)et vállaló családokat helyezzük előtérbe.**

Az előző nyolc év során elért eredményeinkre támaszkodva tovább folytatjuk a küzdelmet a „szociális potyautasok” kiszűrésére annak érdekében, hogy a támogatások ténylegesen csak azokhoz a rászorulókhöz jussanak el, akiknek az létszükséglet.

Az Önkormányzat vezetése a pénzbeli szociális ellátások terén azokat a segélynemeket preferálja a következő 4 évben, amelyek a nehéz helyzetben élő, gyermeke(ke)t nevelő **családok** élethelyzetén javítanak, valamint támogatják a fiatalok helyben maradását és **gyermekvállalását.**

Kiemelten kezeljük a felsőoktatásban tanuló balassagyarmati, szociálisan hátrányos helyzetben élő családok fiataljait, különösen a felsőoktatásban tanulók szemeszterenként adható szociális támogatását. Mindezen túl **ösztöndíjprogramokkal** is segítve fiatal szakemberek letelepedését.

Amennyiben jogszabály nem írja elő, nem kívánjuk szűkíteni önként vállalt szociális feladataink és segélyeink rendszerét.

A **Városi Idősek Otthona**, mint bentlakásos szociális intézmény működtetését és fejlesztését továbbra is fontos feladatunknak tekintjük.

ÖSSZEGZÉS

A gazdasági program Balassagyarmat Város Önkormányzatának 2019-2024-re szóló **ciklusprogramja**, mely a polgári szövetség által ismét elnyert öt évben érvényesíteni kívánt célokat fogalmazza meg. Mindezeket a célokat a koronavírus-világjárvány árnyékában, gazdasági-szociális bizonytalanságok mellett, és olyan európai gazdasági környezetben kell megkezdenuünk, amely az állami és a magánszféra mozgásterét is beszűkíti. Éppen ezért szükség van minden humán és anyagi erőforrás koncentrált hasznosítására.

Együtt kívánunk működni a városért tenni akaró lokálpatriótákkal: polgárokkal, civil és szakmai szervezetekkel, egyházakkal, vállalkozókkal, cégekkel, politikai pártokkal, a helyi és országos sajtóval és a hivatal szakembereivel éppúgy, mint a kormányzati és önkormányzati szektor vagy a határon túli térség szereplőivel.

Döntéseinkkel, terveinkkel Balassagyarmat jövőjét nemcsak egy választási ciklusra, hanem **évtizedekre** kívánjuk biztosítani, s történelmi hagyományaihoz híven **évszázadokra** szeretnénk előnyére formálni. Közös programokat és **együttgondolkodást** folytatunk továbbra is, mert a régiók és a települések versenyében nagy a küzdelem.

De nemcsak a jövőre, hanem a jelenre is koncentrálnunk kell, hogy városunk **szerethetőbb és büszkébb közösség** legyen, hogy gyarapítsa fiataljait, megtartsa aktív korú polgárait és biztonságot adjon az időseknek is.

Balassagyarmat, 2020. július 23.

Csach Gábor
polgármester

